

אחרת. ובכללות הז' ב' דרגות, רנה ושמה. וזהו רנני ושמהי, כי רנה היא למטה שמה, והסדר מלמלסלסע הוא רנני ואה"כ שמהי. וזהו מ"ש קומי רנני בלילה גו', דענין הרנה הוא בלילה, משא"כ שמה היא ביום, כדאיא בזה"ל ושמה בצפרא ורננה ברמשא. דהלילה קודם ליום, כמ"ש ויהי ערב ויהי בוקר ואר"ל 15, כבדייתו של עולם, דברישא חשוכא והדר נהורא 16. ולכן רנני קודם לשמה, וזהו מ"ש רנני ושמהי בת צירון, דלע"ל יתעלו ישראל לכה"ל שמה, ולא רק רנה.

תת"י
רנני ושמהי
רנני ושמהי
רנני ושמהי

אמנם צ"ל, מה שנקראה כנסת ישראל כפסוק זה בשם בת צירון, ולא צ"ל. דהנה צירון הוא שם המעלה, דבשם זה נקראת ישראל בזמן הבית, וגם בזמן הגלות הרי אר"ל בירושלמי חזרנו על כל המקרא ולא מצאנו שנקראו ישראל צירון אלא זה שצאמארו ואשים דברי בפיר ובצל ידי כסיתך לנטוע שמים ולליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. היינו שישאל נקראים בשם צירון ע"י העסק בג' העמודים שעל זה העולם עומק, הורמזים בפסוק דה"ל. ואשים דברי בפיר זו תורה. ובצל ידי כסיתך הן המצוות שבבתי' על ומקרא 22, וכללותן היא גמילות חסדים 23. לנטוע שמים ולליסוד ארץ אלו הקבילות שעל ידיהם מתקיימים חוקות שמים וארץ 24, ועד"ז תפלות שבמקום קרובות תקונו 25, עמוד העבודת 26. משא"כ בת צירון היא למטה קדוה, כי בת היינו שמקבלה מבת' צירון 27, ומדוע נקראו ישראל בשם בת צירון כאשר המדובר הוא בשייכות ללע"ל.

א"ר -

- (13) איכה ב, יט. (14) היא רכט, ב. תו"א שם לז, א.
- שערי אורה שם. (15) שבה עז, ב. (16) שערי אורה שם רפ"ח (כח, א). (17) שם פ"כ* (לב, ב). (18) תענית פ"ד סוף ה"ב.
- מגילה פ"ג סוף פ"ו. (19) ישעי' נא, טז. (20) ראה אבות פ"א מ"ב. (21) ראה אה"ח דברים ע' לן. ד"ה צירון במשפט תפדה השלי"ה פ"ד (קונטרס מאמרים ס"ע קמח וא"ל). (22) ראה תניא ספ"ה. אגה"ק ס"ג. ובב"מ. (23) ראה תניא פ"ז (מח, ב). (24) אה"ח שם (מקרא"ע לירושלמי שם). (25) ברכות כו, ב. (26) תענית ב, א. (27) תו"א שם לז, ג.

(* כש"א שם נדפס כט, וצ"ל כבפנים.)

הנחת ה"ת בלתי מוגה

כס"ד, ש"פ מקץ, מבר"ח טבת, שבת הנוכח ה' תשמ"א.

הנחת ה"ת בלתי מוגה

רנני ושמהי בת צירון כי הניני בא ושכנתי בחוכך נאום ה"י, וממשיך, ונלוו גוים רבים אל ה' ביום ההוא, והיו לי לעם (ואצפ"כ) ושכנתי בחוכך גו'. וידועים יוקי רבובינו כשיצאו בזה (בתו"א ש"א ואוה תצ"עוד) למה כפל הדבר לומר רנני ושמהי ומהו חפשי בין רנה לשמה, ולמה כפל בתק"ס רנה לשמה. וגם מה נקראה כזו כנסת ישראל בשם בת צירון ושכנתי בחוכך גו', דלכאורה ונותן טעם על השמה, כי הנוני ענין השמה, והרי נצטלינו בכל המצוות עכ"ל את ה' בשמה, דה קאי על העבודה בקינים כל החרי"ג מצות עם כל הסניפים והסעיפים וכו', ועד שזו כולל גם את קיום הציונות בכל מעשיר יהיו לשם שמים ובכל דרכיך דעה, דגם עבודה זו צריכה להיות מתוך שמה. וא"כ מהו שנותן כאן טעם מיוחד על שמה זו. ועוד מה ענין זה (דרנני ושמהי) לתפלות הנוכח שמתחילין ברנני ושמהי וגו', והי' ראוי להתחיל מן ראיית והנה מנורה זהו וגו' שנסוף הפרשה. וכפ"ש שהנס דהנוכה הי' בזמן בית שני, כשגברה מלכות יון כו"ו, ומ"ש בהפרשה רנני ושמהי גו' קאי על הגאולה דלעתיד, וגם מ"ש או"כנו הסירו הבגדים הצואים מעליו גו', קאי על הגאולה מגלות אדום, והי' צריך להתחיל ההפרשה במ"ש ראיית והנה מנורה זהו גו'.

והענין הוא, דהנה מה שהשמה יש לה כמה תוארים כל"ה"ק הוא משום שיש בה כמה דרגות, וכל תואר מורה על דרגה אחת -

- (1) זכרי' ב, יד. (2) שם, טו. (3) ד"ה זה (תו"א פרשתנו לן, ו' וא"ל). שערי אורה כד, טע"ב וא"ל. אה"ח חנוכה ש"ג, ב וא"ל). (4) שערי אורה שם. (5) ראה שערי אורה שם רפ"ז (ל, טע"ב). (6) תו"א רד"ה זה הא' (תו"א שם). אה"ח רד"ה זה (אה"ח שם. שם שיה, ב). (7) תהלים ק, ב. (8) אבות פ"ב מ"ב. משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טוש"ע או"ח סל"א. (9) תו"א רד"ה זה הב' (תו"א שם לן, טע"ד וא"ל). שערי אורה רד"ה זה. (10) זכרי' ד, ב. (11) נוסח יונעל הנסיים דחנוכה. (12) זכרי' ג, ד.

וזתו רנני ושמהי בה ציון גור, ורננה היא ברמשה, בתוסף חנוך, לילה, ודוקא ע"י הירידה בבחי' החושן, שאז נקראת בשם בת ציון, ע"י באים לתכלית בבחי' החושן, כי חנני בא ושכנתו בתוכו גור. והענין בעבודת האדם, דאחרי ההקדמה והלילה לבית הכנסת, תפלה, אמר, ומבית הכנסת לבית המדרש, תורה, אחרת, צ"ל הנהג בהן מנהג דרך ארץ, מעשה המצוות בדברים קשמיים, בחי' ודוקא ע"י באים לתכלית העילוי, ובלשון הקבלה, דע"י הירידה למטה, מקבלים את האורות מרובים דתור בהכלים מרובים דתיקון. וכדאיתא בכתבי האר"י ע"פ 42 כי לא על הלחם לבדו חת"י האדם כי על כל מוצא פ"ה יח"י האדם, דלכאורה אינו מובד, הרי גם באדם יש מוצא פ"ה, והאדם הוא למעלה מדומם צומח ח"י, אך הענין הוא, שהמוצא פ"ה שבדומם צומח ח"י שבושן למעלה מהמוצא פ"ה שבאדם, ולכן על ידו דוקא יח"י האדם.

5) וכל הנ"ל יובן, מה ששייכת פ"ה זו דרנני ושמהי בה ציון להפטרות דתנוכה דוקא. ורננה ההירדוש נדרת חנוכה על נרות המשכן והמקדש הוא, דנדרת המשכן והמקדש הם שבעה נרות, ובאופן דל"א שבחוקי, היינו ששם הוא גילוי בחי' הנ"ל לא שניתי-45, משא"כ הגילוי בתנוכה הוא כמ"ש עלה תפורה לפניהם, פתיחת הגדולה, דהמשכת אור נעלה זה היא ע"י הירידה דוקא, כשגברה מלכות יוד והרשעה כו', וטמאה כל השמים שבתוכה כו"ו. וע"י נצחון והפיכת חושן זה, ע"י הדלקת נרות חנוכה על פתח ביתו פתחו⁴⁶, ממשיכים מנתי' שלמעלה יותר, כי כל הגבורה יותר יורד למטה יותר⁴⁷. וזתו⁵⁰ הטעם ששייכת פ"ה זו דרנני ושמהי גור, להפטרות דחנוכה דוקא, לפי שזו ענין נרות חנוכה ממש מטעם הנ"ל.

וזתו -

- (39) ראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח סקני"ה ט"א.
- וש"נ. (40) ברכות לה, ב. (41) ל"ח להאר"י ע"פ ע"פ ע"פ ח,
- ג. (42) עקב שם. (43) לקו"ח צו י"ג, ב ואילך. ובכ"מ.
- (44) ל' הכתוב - נה"ח, כב. (45) מלאכי ג, ו. (46) מ"כ ב, יג.
- (47) ראה שבת כא, ב. טושי"ע או"ח סתרע"ב ט"א.
- (48) שבת שם. טושי"ע שם סתרע"א ט"ה. (49) ראה לקו"ח אמור לך, ג. שם ל"ט, ג. ועוד. (50) ראה שערי אורה לך, א-ב.

תחתיה בלתי מוגה

אך הענין הוא, ורננה איתא במדרשם של למלך כו' לא זו מתבה על שקראת בתי כו' לא זו מתבה על שקראת אחרת כו' לא זו מתבה על שקראת אמי כו'. ורבמ"א איתא, דלע"ל קרא ישרא' בשם בת ציון דוקא. והב"ר בזה (בעבודת האדם)²⁹, הנהג בהי' בת' היא דוקא. ורננה, בחי' מקבל, וישראל נקראו כן ע"י מעשה המצוות בפועל, כי כל ישראל, אפילו אלה שהם היפך מצדקים (אף שועמך כולם צדיקים³⁰), הם מלאים מצוות קרימו"ו³¹, היינו שהם ממולאים לגמרי במצוות, ובכל המצוות. ובהי' אחרת הוא למעלה מזה, שהמלכות נקראת אחות לז"א, ולעבודה הרוח' לימוד התורה. ולמלא מזה מתורה ומצוות אמר, בחי' הנינה, ענין במסיון והתפלה, שהיא האם של הברך ושל הבת. והם הם ג' העמודים הנ"ל, תורה עבודה וגמיה. אמנם אעפ"כ ליקח המעלה היא בבחי' בת', במעשה המצוות בפועל בקביעות, וכמבואר בתניי"ש, שהעיקר הוא מעשה המצוות (ולא הכוונה); ודוקא ע"י המעשה מגיעים אל הגילויים דלעתיד. וזהו מה שלעתיד לבוא חת"י עליות שם ב"ז למעלה משם מ"ה, לשם ס"ג (בחי' אמי), ולמעלה מזה. ובלשון הירושלמי³², שלע"ל מעשה גדול. וע"י יובל בספירת המלכות³⁴, וסימולוה במצוות באצילות היא נקראת ציון, שהיא ציון רגלי, יורדות ג' ציון. גמ"מ. וקראת בשם בת ציון, וזאת מקבל בבחי' ציון. גמ"מ. וקראת ע"י הירידה למטה, חת"י לע"ל אשת ח"ל עשרה בעלת³⁵, שתעלה למעלה בבחי' בעלה, ובאופן של עשרה, עשרה לשון מקיף (עם שאר הפירושונים³⁷), כי חת"י אז מקבלת מן העצמות³⁸.

וזתו -

- (28) שהש"ר פ"ג, יא [ב]. שמו"ר ס"פ פקודי. (29) ראה תו"ח שם לו, א ואילך. אורה"ח חנוכה שי"ג, ב ואילך. שיה, ב ואילך. (30) ישעי' ס, כב. (31) עירובין י"ט, א. חגיגה בסופה. (32) פלי"ה. (33) ובארובה - אורה"ח ואחרון ס"ע רמז ואילך. שם ע' רע"ו ואילך. ועוד. אורה"ח שם שיה, א. ר"ל.
- (34) תו"ח שם. (35) משלי י"ב, ה. וראה לקו"ח במדבר ג, טע"ב ואילך. (36) משלי י"ב, ד. תו"ח שם לו, ד. (37) ראה אורה"ח שם. (38) ראה שערי אורה לך, טע"ב.

תחתיה בלתי מוגה

בס"ד. ש"פ וראו, מבה"ח שבט ה'תשמ"א. הנתח התי' בלתי מוגה

ויראמר ה' אל משה ואל אהרן לאמר כי ידבר אליכם פרעה לאמר
תנו לכם מופת ואמרת אל אהרן קח את מטר והשלך לפני
פרעה יהי לתנין (ופלשתי נחש) וימשיך ככתוב ויקרא
גם פרעה לתחמים ולתמשיכים ויעשו גם הם חרטומי מצרים
בלתייהם כן, ומסיימי ויבלע משה אהרן את מטותם, היינו
שהנחש נהפך אחר"כ למטה ובלע את מטותם. וידוע הדיק בזה,
להביא ענין המטה שנהפך לנחש, שזה היה המופת הראשון שנתנו
לפרעה וקדם לכל עשר המכות, גם צריך להבין - הנה ע"י עשר
המכות היה הבידור דמצרים, וינצלו את מצריים, שעשאוהו
כמצודה שאין בה דגן וכמצולה שאין בה דגיטס. ומזה מובן,
דהמופת הראשון (שקדם לעשר המכות) הוא ענין כללי, והמכות
הם פרטיים, וכמבואר בקבלה ובחסידות שעשר המכות הן כנגד
עשר המפרידות, וצריך להבין הענין בזה.

ולתבין כל זה, הנה ענין ארץ מצרים שרשן הוא במצרים
וגבוליים דקדושה למעלה, ומזה נשתלשל אח"כ בהשתלשלות
ע"י מציצות ומסכים ופרסאות בחי' מציציים, ערות הארץ,
למטה, עד לארץ מצרים כפשוטה שבה היו בני ישראל בגלות.
והכוונה בזה היא, שיהי' יחרון הארץ מן החושך, יחרון
בלילמוד החורה וקיום המצוות, וגם לכרר הניצוצות במצרים.
וכוונה זו נשלמה ביציאת מצרים דע"י היציאה מצרים נעשה
יחרון הארץ החושך, וכמ"ש בהוציא את העם ממצרים
מעברון את האלקים על ההר הזה, וגם כירדו את הניצוצות
דמצרים, כמ"ש וינצלו את מצרים שעשאוהו כמצודה ודגן
וכמצולה שאין בה דגים, שבזה יש ב' ענינים, מצודה ודגן
ומצולה ודגים, דמצולה היא ים, ושרשה בקדושה הוא בחי'
עלמא דאתכסא, ומצודה היא ביבשה, ושרשה בקדושה בחי' עלמא
דאתגליא, ומשם נמשך ונשתלשל בבהינות אלו בלע"ז, עד לארץ
מצרים -

- 1) פרשתנו ד, ה-ט. 2) שם, יא. 3) שם, יב. 4) תו"א
- פרשתנו רד"ה זה (נו, ד). עם קיצורים והגהות - באוה"ח
- פרשתנו (כרד ז) ע' ביחרו. 5) בא יב, לו. 6) ברכות ט, ב.
- פסחים קיט, א. 7) פעי"ה שער הג המצות פי"ז. סידור שלי"ה
- במקומו. 8) מקץ מנ, ט. שם, יב. 9) ע"פ ל' הכתוב -
- קהלת ב, יג. וראה ספר הערכים-חב"ד ע' אור - ביחס לחושך
- ס"ח. וש"נ. 10) שמות ג, יב.

רני ושמותי -

וזהו כי הוני בא ושכנתי בחורכ גו' דע"י העבודה בזמן
הגלות, כאשר רובם ככולם של בנל ישראל אינם בבחי'
אדם על שם אדמה לעליוני⁵², ואוחוחינו לא ראינו גו'⁵³,
ואז ע"ל העבודה בבחי' בת ציון, מעשה המצוות בקבלת עול,
הנה דוקא ע"י עבודה זו בראים אל הגליליים דלעתיד, ושכנתי
בחורכ גו'. וזהו מצד מעלה נשמות ישראל דוקא, ע"י עבודתם
במעשה המצוות. וזהו מה שממשיך ונלוו גוים רבים אל ה' גו',
דקאי על נוצוצות הקדושה שנתברר ע"י עבודת ישראל בזמן
הגלות, וכמור"ז⁵⁴ לא גלו ישראל לבין האומות אלא כדי
שיחוספו עליהם גוים, דקאי על ניצוצות הקדושה (כמבואר
ב"מ"מ⁵⁵), ומ"מ ושכנתי בחורכ דוקא, שישאל הם חד עם עצמותו
ומהותו ית. וכמבואר⁵⁶ בענין מרום וקדוש אשכנז ואת דכא
ושפל רוח⁵⁷, דע"י העבודה דקבלת עול (במעשה המצוות),
משיכיים בחי' מקום וקדוש גו'.

והנה הפסחה זו קורין בשבת חנוכה, דענין חנוכה הוא על שם
חנוכה בית שני⁵⁸. ויהי ראובן שמתנוכח ביה שני נזכה
בקרוב משל לחנוכה ביה המקדש השלישי, מקדש אד' כוננו
ידי⁵⁹, בביתא משיח אדנקו, בקרוב ממש, בפהרה בימינו,
ובעגלא דיידן.

*

- 51) ראה בכ"ז שערי אורה לד, ב. 52) שלי"ה כ, ב. שא, ב.
- 53) תהלים עד, ט. 54) פסחים פז, ב. 55) תו"א ר"פ לך.
- תו"ח ר"פ חיי שרה. ביאוה"ז לאדמו"ר האמצעי קלו, א ואילן.
- ועוד. 56) ראה תו"ח בראשית א, ג. אוה"ח בראשית (כרד ו)
- חתקמו, א. ובכ"מ. 57) ישעי' נז, טו. 58) ראה לקו"ש ח"י
- ע' 279 בהערה. 59) בשלה טו, יז. וראה בהנסמן בלקו"ש
- ח"י ע' 185 הע' 39.

הנתח התי' בלתי מוגה